

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Nu udbetales feriepengene

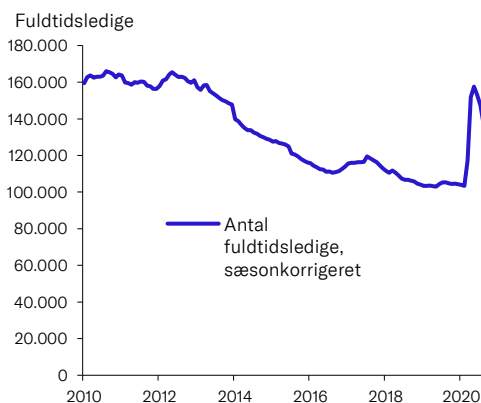
Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

I denne uge blev der åbnet op for, at man kan få udbetalt tre ugers indefrosne feriepenge. Finansministeriet forventer, at udbetalingen vil sende ca. 39 mia. kr. ud til danskerne efter skat. Det er Finansministeriets forventning, at privatforbruget vil blive øget med ca. 16,5 mia. kr. i det første år efter udbetalingen. Dermed vil udbetalingen øge den økonomiske aktivitet med ca. 0,5 pct., mens beskæftigelsen vil blive øget med ca. 7.000 personer. Dertil bliver der i næste uge udbetalt et skattefrit engangstilskud på 1.000 kr. til ca. 2,2 millioner danske overførselsmodtagere med henblik på at stimulere forbruget. Det vurderes isoleret set at holde hånden under ca. 750 jobs i år.

Begge dele kan være særdeles kærkomne, fordi stigende smittetryk og nye restriktioner kan effektivt sætte en stopper for danskernes forbrug. Men det kan samtidig desværre betyde, at en mindre andel af pengene bliver omsat i øget forbrug. Det er særligt en risiko for de hårdeste ramte brancher inden for restaurations- og hotelbranchen, hvor danskerne simpelthen ikke har adgang til at forbruge som de plejer pga. af nye restriktioner.

Godt nyt er der til gengæld at spore i arbejdsløsheden, der i august faldt med 9.700 fuldtidspersoner, hvilket er det største fald i statistikens levetid. Samtidig bringes ledigheden nu under 5 pct. Der er dog fortsat 34.500 flere fuldtidsledige end i februar, før viruskrisen ramte dansk økonomi. Derfor er der fortsat lang vej tilbage før dansk økonomi får bugt med coronaledigheden.

Nøgletal	Side
Stigende smitte kan sende færre feriepenge ud i forbrug	2
Ledigheden faldt med 9.700 fuldtidspersoner i august	3
Svag fremgang i erhvervstilliden – risiko for fald i efteråret	4
BNP faldet i første halvår mindre slemt end frygtet	5
Coronakrisen gav stort offentligt underskud i andet kvartal	6
837.000 amerikanere meldte sig ledige sidste uge	7

Stigende smitte kan sende færre feriepenge ud i forbrug

Tirsdag blev der åbnet op for at man kan få udbetalt tre ugers indefrosne feriepenge. Finansministeriet forventer, at udbetalingen vil sende ca. 39 mia. kr. ud til danskerne efter skat. Det er Finansministeriets forventning, at privatforbruget vil blive øget med ca. 16,5 mia. kr. i det første år efter udbetalingen. Dermed vil udbetalingen øge den økonomiske aktivitet med ca. 0,5 pct., mens beskæftigelsen vil blive øget med ca. 7.000 personer.

Hvor mange penge den enkelte lønmodtager har mulighed for at få udbetalt afhænger af lønindkomsten i perioden 1. september 2019 til 31. marts 2020. En lønmodtager med en gennemsnitlig løn på 30.000 kr. om måneden i perioden vil fx få udbetalt ca. 13.700 kr. efter skat. Det er tale om en gennemsnitsberegning. Da topskattegrænsen i øjeblikket går ved 46.500 kr., vil personer over denne grænse som udgangspunkt skulle betale topskat af de indefrosne feriepenge. Det bevirker, at en person der ligger lige under topskattegrænsen vil få et større beløb udbetalt end en person, der ligger lige over grænsen.

Skattefrit engangstilskud på 1.000 kr. til 2,2 millioner danskere

Et andet tiltag regeringen har gennemført for at stimulere forbruget er, at give ca. 2,2 millioner danske overførselsmodtagere i næste uge få udbetalt et skattefrit engangstilskud på 1.000 kr. Udbetalingen vil i alt sende omkring 2,3 mia. kr. ud til alle overførselsmodtagere.

De danske erfaringer viser, at personer med relative lave indkomster i højere grad øger forbruget når deres indtægt stiger. Dertil vise erfaringer også, at forbrugstilbøjeligheden normalt er større ved udbetaling af mindre beløb. I modsat retning trækker dog, at der er danskere, der både modtager det skattefrie engangstilskud, og som har valgt at få udbetalt de tre ugers indefrosne feriepenge.

Samlet set er det vores forventning, at ca. 75 pct. af det udbetalte engangstilskud vil blive omsat i øget forbrug. Det betyder, at udbetalingen af engangstilskuddet i alt forventes at løfte privatforbruget med ca. 1,7 mia. kr. i år. Det vil isoleret set kunne redde omkring 750 danske jobs i år.

Jobeffekterne er forbundet med stor usikkerhed

Det er dog et estimat, der er forbundet med stor usikkerhed. Hvis feriepengene og engangstilskuddet bliver udbetalt på et tidspunkt med mærkbart stigende smitte og øgede restriktioner, så kan det desværre betyde, at en mindre andel af pengene bliver omsat i øget forbrug. Det er særligt en risiko for de hårdeste ramte brancher inden for restaurations- og hotelbranchen, hvor danskerne simpelthen ikke har adgang til at forbruge som de plejer pga. af de nye restriktioner.

Hotel- og restaurationsbranchen er her klart hårdest ramt. Fire ud af ti jobs, der er blevet tabt på landsplan, har fundet sted i hotel- og restaurationsbranchen. Det til trods for at beskæftigelsen i hotel- og restaurationsbranchen kun udgør omtrent 2,5 pct. af den samlede beskæftigelse. Dertil har branchen kultur og fritid oplevet et fald i beskæftigelsen på hele 10 pct., hvilket svarer til hvert tiende tabte job herhjemme. Beskæftigelsen inden for kultur og fritid udgør kun omtrent 1,5 pct. af den samlede beskæftigelse herhjemme.

Ledigheden faldt med 9.700 fuldtidspersoner i august - største fald i statistikkens levetid

Danmarks Statistik har onsdag offentliggjort tal, der viser, at ledigheden faldt med 9.700 fuldtidspersoner i august, når der tages højde for almindelige sæsonudsving. Det bringer dermed igen ledigheden under 5 pct.

Faldet i arbejdsløsheden i august er den største månedlige fald, vi har set siden statistikken startede i 2007. Samtidig er ledighedskøen nu faldet med hele 19.800 personer siden ledigheden toppen i maj. Det er en rigtig god nyhed for de mange danskere, der nu har forladt ledighedskøen. Efter en voldsom stigning i ledigheden i foråret, havde jeg ikke forventet, at ledigheden ville falde så kraftigt hen over sommeren, som vi har set. Det skyldes, at store dele af dansk økonomi er kommet op i gear igen i forbindelse med genåbningen af samfundet. Det betyder, at virksomhederne igen er begyndt at ansætte medarbejdere.

Ledigheden faldt med 357 personer i sidste uge – mindste fald i 9 uger

Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering opdaterer løbende hurtigere tal for udviklingen i antallet af tilmeldte ledige. Det giver et endnu mere aktuelt billede af udviklingen i arbejdsløsheden. Det viser, at antallet af tilmeldte ledige i sidste uge (uge 39) faldt med 357 personer. Det viser dermed, at der fortsat er bedring på det danske arbejdsmarked. Alene over de seneste 9 uger er antallet af ledige faldet med intet mindre end 27.138 personer. Samtidig er ledigheden dalet med knap 33.000 personer siden begyndelse af juli. Det er en god nyhed, og en overraskelse af de helt store.

Stigende smittespredning og nye restriktioner lægger dæmper på jobvæksten

Vi kan ikke forvente, at genopretningen af arbejdsmarkedet kommer til at gå i et lige så højt gear hen over efteråret. Det skyldes, at det stigende smittetryk og de nye restriktioner kan lægge en dæmper på forbruget herhjemme, og dermed være en kæp i hjulet på genopretningen af dansk økonomi.

De nye restriktioner vil lægge en dæmper på aktiviteterne i de ramte erhverv. Vi kommer derfor ikke til at se, at de brancher, der er underlagt restriktioner, kommer til at være den store jobmotor hen over efteråret. Det er nødvendigt at så snart smittespredning kommer under kontrol, skal restriktionerne lempes, så arbejdsmarkedet ikke bliver unødvendigt hårdt ramt. Samtidig er det nødvendigt at have fokus på hjælpepakker, der holder hånden under beskæftigelsen.

Svag fremgang i erhvervstilliden – risiko for fald i efteråret

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik tirsdag viser, at de sammensatte konjunkturindikatorer for bygge og anlæg samt serviceerhvervene begge steg med 3 point i september, mens der var en fremgang på 7 point i detailhandlen. Industrien viste et beskedent fald på 1 point. Det betyder samlet set, at erhvervstillidsindikatoren steg fra 84,3 i august til 87,2 i september.

Det må siges at være en artig overraskelse med tanke på at smitten ellers har været tiltagende igennem både august og september. Den fortsatte fremgang i erhvervstilliden vidner om, at aktiviteten i dansk økonomi foreløbigt ikke er blevet voldsomt tynget af den stigende smitte.

Det hører dog med til historien, at mellem 70-75 pct. af stikprøvens besvarelser er blevet registreret før regeringen indførte en række nye restriktioner. Det bliver derfor også lidt af en gyser at følge udviklingen i erhvervstilliden over de kommende måneder. Jeg vil desværre ikke blive overrasket, hvis vi kommer til at se et nyt fald i blandt særligt serviceerhvervene og detailhandlen hen over efteråret. Det er netop de to erhverv, der tidligere blev hårdest ramt af stigningen i smitten hen over foråret.

Nye restriktioner rammer hårdt

Ser vi på den seneste udvikling over de seneste par uger, så er der ingen tvivl om at de nye restriktioner har ramt dele af dansk erhvervsliv hårdt. Særligt kravet om at restauranter og værtshuse skal lukke kl. 22.00 har ramt en i forvejen trykket indtjening hårdt. Konkret er omsætningen blandt landets restauranter og værtshuse i gennemsnit faldet med 20-30 pct. efter det landsdækkende krav er blevet indført.

Det er derfor også vigtigt, at restriktionerne er i brug så kort tid som muligt. Dertil bør politikerne allerede nu se på yderligere tiltag, der kan understøtte aktiviteten i de hårdest ramte brancher. Det kan bl.a. ske ved at udvide den eksisterende Boligjobordning til også at inkludere kulturoplevelser, samt restaurant- og hotelbesøg.

Konkursrisikoen er høj og tiltagende

Udviklingen bør følges meget tæt, da tal fra Danmarks Statistik viser, at konkursrisikoen blandt særligt restauranter og hoteller i forvejen er høj. Blandt restauranterne og hotellerne vurderer henholdsvis 44 pct. og 28 pct., at der er risiko for at de må afvikles over de næste tre måneder på grund af COVID-19. Det er vel og mærke en spørgeskemaundersøgelse, der hovedsageligt er gennemført før regeringen, varslede de nye restriktioner d. 10. september. Meget tyder desværre på, at konkursrisikoen er steget yderligere over de seneste uger.

Den stigende konkursrisiko blandt restauranter og hoteller er bekymrende, da det øger risikoen for en ny stor og destruktiv konkursbølge i dansk økonomi. Landets i alt knap 13.000 restauranter beskæftiger alene mere end 55.000 fuldtidsjob. Dertil er en lang række leverandører og servicearbejdspladser, fx rengøring, afhængige af omsætningen i landets restauranter.

BNP faldet i første halvår mindre slemt end frygtet

Danmarks Statistik har onsdag offentliggjort det første reviderede nationalregnskab for andet kvartal. Det er den alvorlige situation taget i betragtning et lille positivt tal. Faldet i BNP i andet kvartal er således blevet opjusteret en my fra -6,9 pct. til -6,8 pct. Men nok så vigtigt, så er BNP-væksten i andet kvartal også blevet opjusteret fra -2,0 pct. til nu -1,6 pct. Dermed er BNP i alt blevet opjusteret med 1 procentpoint siden midten af august, hvor vi fik det første bud på BNP-væksten i første halvår. Det svarer til en opjustering på i alt 3,2 mia. kr.

Når det er sagt, så står det desværre fortsat mejslet i granit, at viruskrisen har sendt dansk økonomi ud i et nærmest lodret fald, hvis lige vi ikke tidligere har set i fredstid. Til sammenligning faldt BNP med 2,4 pct. i 4. kvartal 2008, hvor finanskrisen var på sit højeste. Finanskrisen blev dengang regnet som den mest alvorlige økonomiske krise siden 1930'erne.

Fornyede vækst i dansk økonomi...

Der er dog meget også der tyder på, at nedgangen i dansk økonomi har været kortvarig. Som tingene ser ud nu, så er der udsigt til et fint comeback til væksten i tredje kvartal. En BNP-vækst på 4-5 pct. i tredje kvartal er bestemt ikke urealistisk. Det skal naturligt ses i sammenhæng med, at der er kommet fornuftigt gang i særligt privatforbruget hen over sommerperioden.

... kan ende i en vækstfuser

Den fornyede vækst i dansk økonomi kan dog hurtigt ende i en decideret vækstfuser hen over efteråret. Smittetallene har været høje over de seneste uger, hvilket har ført til en række nye restriktioner. Den stigende smitte ses desværre også på en række af vores største eksportmarkeder.

Vi vil derfor desværre ikke blive overrasket, hvis væksten igen dykker mærkbart hen over efteråret og vinteren. Det er en alvorlig risiko, da en ny vækstnedgang vil ramme på et tidspunkt hvor dansk økonomi i forvejen er groggy. En ny vækstnedgang vil derfor ramme dansk økonomi ekstra hårdt og kunne forlænge krisen mærkbart.

Coronakrisen gav stort offentligt underskud i andet kvartal

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik mandag viser, at der var et offentligt underskud på 18,8 mia. kr. i andet kvartal. Det store underskud skyldes primært rækken af hjælpepakker i forbindelse med virusudbruddet. På udgiftssiden er der således betalt lønkomensation mv. for 16 mia. kr. i andet kvartal. Der har dertil været et fald i indtægterne fra kildeskatten, der hovedsageligt består af indkomsts-katten på 19,6 mia. kr. Et fald der skal ses i sammenhæng med det betydelig fald i beskæftigelsen på knap 95.000 personer i andet kvartal.

Omslaget i de offentlige finanser er ikke set større siden finanskrisen i 2008. I første halvår var der et samlet underskud på den offentlige saldo på 20,1 mia. kr., hvilket er en forværring på hele 75,7 mia. kr. i forhold til første halvår 2019.

Ser vi videre ind i 2020, så er der umiddelbart udsigt til, at underskuddet på de offentlige finanser vil blive reduceret en smule. Det skyldes bl.a. at lønkompen-sationsordningen blev lukket ved udgangen af august. Lønkompen-sationsordningen har alene øget statens udgifter med ca. 13 mia. kr. Dertil er der udsigt til, at statens skatteindtægter stiger med ca. 20 mia. kr. som følge af den forestående udbetaling af de tre måneders indefrosne feriepenge. Endelig er det Finansministeriets forventning, at genopretningen i dansk økonomi vil fortsætte ind i andet halvår af 2020.

Dermed forventer Finansministeriet, at underskuddet på de offentlige finanser i år samlet set ender på 3,9 pct. i år, svarende til 88 mia. kr. Det vil i så fald være det største underskud siden 1984. Men det er samtidig også et underskud, der væsentlige lavere end frygtet. I starten af viruskrisen tilbage i maj forventede Finansministeriet et budgetunderskud på hele 7,2 pct. af BNP, svarende til ca. 160 mia. kr.

Usikkerheden må da også betegnes som meget stor i øjeblikket. Hvis de seneste ugers stigende smitte fortsætter hen over efteråret, så er der risiko for at dansk økonomi bliver ramt af et nyt stort tilbageslag. Det vil i så fald kunne forværre de offentlige finanser mærkbart. Både som følge af stigende udgifter til hjælpepakker mv., men også som følge af stigende offentlige udgifter og faldende skatteindtægter.

Underskuddet kan håndteres og har ført dansk økonomi gennem viruskrisen

Det er dog vigtigt at slå fast, at det nuværende betydelige budgetunderskud er håndterbart og ikke ryster den finanspolitiske holdbarhed i dansk økonomi. Der er også god plads til at øge de offentlige udgifter yderligere, hvis vi bliver ramt af en anden smittebølge.

Det skyldes, at udgifterne i forbindelse med viruskrisen er midlertidige, og at dansk økonomi havde et meget stærkt fundament før viruskrisen ramte. Finanspolitikken er overholdbar og den offentlige gæld er lav.

Det har været en fornuftig og tvingende nødvendig beslutning at øge de offentlige udgifter under viruskrisen. Rækken af hjælpepakker mv. har reddet tusindvis af danske jobs og ført dansk økonomi sikkert igennem viruskrisen ind til videre. Finanspolitikken har således alene løftet BNP med 2,6 pct. i år. Det skal ses i sammenhæng med at Finansministeriet forventer en negativ vækst på 4,5 pct. i år.

837.000 amerikanere meldte sig ledige i sidste uge

Torsdag blev der offentliggjort tal fra USA viser, at 837.000 amerikanere søgte om arbejdsløshedsunderstøttelse i sidste uge (uge 39). Det er et fald på 36.000 sammenlignet med den foregående uge, hvor tallene er blevet revideret.

Det er positivt, at vi ikke ser en forværring. Omvendt er det bekymrende, at vi ikke ser større bedring af det amerikanske jobmarked på nuværende tidspunkt. Genopretningen af det amerikanske arbejdsmarked går i øjeblikket i et lavt gear. Her et halvt år efter pandemien ramte den amerikanske økonomi er der fortsat vanvittigt mange amerikanere, som søger arbejdsløshedsunderstøttelse. Selv de værste uger under Finanskrisen i 2009 søgte færre 700.000 amerikanere arbejdsløshedsunderstøttelse.

Arbejdsløsheden i USA er fortsat tårnhøj, og der er tegn på, at bedringen er fladet ud. Det tyder på, at den stigende smittespredning hen over sommeren har lagt en dæmper ned over bedringen af det amerikanske jobmarked. Det er de amerikanske forbrugere, der skal løfte amerikansk økonomi ud af coronakrisen, men den langsomme genopretning af det amerikanske arbejdsmarked øger risikoen for at krisen bider sig fast. Det er bekymrende for dansk erhvervsliv, hvis krisen bider sig fast i amerikansk økonomi. USA er Danmarks største eksportmarked. Sidste år solgte danske virksomheder for knap 150 mia. kr. til USA., og 90.000 danske arbejdspladser er direkte eller indirekte knyttet til eksport til USA. USA er et helt centralt eksportmarked for mange danske virksomheder og for dansk økonomi.

Der er godt nyt at spore i tallene for antallet af personer, der fortsat er på arbejdsløshedsunderstøttelse. Det viser, at i ugen, der sluttede den 19. september, var der 11.767.000 personer på arbejdsløshedsunderstøttelse. Det er et fald på hele 980.000 personer sammenlignet med den foregående uge. Det er et mærkbart fald, der vidner om at der trods alt også er mange amerikanere, der forlader ledighedskøen.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033